ಸೃಜನಿ

SRUJANI: Indian Journal of Innovative Research and Development (SIJIRD)
Volume-3 Issue 6, January - February 2025, Pp. 113-117
Bi-Monthly, Peer-Reviewed, Open Access, Indexed Journal

I S S N: 2583-3510
SIRDF JOURNALS
editor@srujani.in
www.srujani.in

ಆಧುನಿಕ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಪಾತ್ರ ಹಾಗೂ ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧೀಯವರ ಪ್ರವೇಶ ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ನೀಡಿದ ಉಪದೇಶಗಳು

ಡೀನಾ ಪಿ.ಪಿ
ಉಪನ್ಯಾಸಕರು, ರಾಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ, ಫೀಲ್ಡ್ ಮಾರ್ಷಲ್ ಕೆ.ಎಂ ಕಾರ್ಯಪ್ಪ ಕಾಲೇಜು, ಮಡಿಕೇರಿ.

Abstract:

ಬಾಲ್ಯದಿಂದಲೂ ನಾನೊಬ್ಬ ಸತ್ಯಾಧಾರಕ ಎಂಬುದು ನನ್ನ ವಿಶ್ವಾಸ. ಅದು ನನ್ನ ಅತ್ಯಂತ ಸಹಜ ಪ್ರವೃತ್ತಿ. ಉಪಾಸನಾ ಪೂರ್ವಕವಾದ ಶೋಧನೆಯಿಂದ ಭಗವಂತನೇ ಸತ್ಯ ಎಂಬ ರೂಢಿ–ನಂಬಿಕೆಯ ಬದಲು, ಸತ್ಯವೇ ಭಗವಂತ ಎಂಬ ಸೂತ್ರ ನನಗೆ ಸ್ಫುರಣವಾಯಿತು. ಭಗವಂತನನ್ನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವೋ ಎಂಬಂತೆ ಕಾಣಲು ಈ ಸೂತ್ರದಿಂದ ನನಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ! ಭಗವಂತನ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷದರ್ಶನದ ಹಂಬಲ ನನ್ನದು. ಭಗವಂತನೇ ಸತ್ಯ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಬಲ್ಲೆ. ನನ್ನ ಪಾಲಿಗೆ ಭಗವಂತನನ್ನು ಕಾಣಲು ಇರುವ ಒಂದೇ ಒಂದು ನಿಶ್ಚಿತ ಮಾರ್ಗವೆಂದರೆ, ಅಹಿಂಸೆ ಮತ್ತು ಪ್ರೇಮ. ಅಹಿಂಸೆ ನನ್ನ ದೇವರು. ಸತ್ಯ ನನ್ನ ದೇವರು. ಅಹಿಂಸೆಯ ಸಾಧನೆಗಾಗಿ ನಾನು ಶ್ರಮಿಸುವಾಗ ಸತ್ಯ ಹೇಳುತ್ತದೆ. "ನನ್ನ ಮೂಲಕವೇ ಅದರ ಸಿದ್ಧಿ" ಎಂದು. ಸತ್ಯದ ಸಾಧನೆಗಾಗಿ ನಾನು ಶ್ರಮಿಸುವಾಗ ಅಹಿಂಸೆ ಹೇಳುತ್ತದೆ. "ನನ್ನ ಮೂಲಕವೇ ಅದರ ಸಿದ್ಧಿ."

ಈ ಮೇಲಿನ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ ಸಾಲುಗಳು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ರಾಷ್ಟ್ರಪಿತ, ಸತ್ಯ, ಅಹಿಂಸೆಯೆಂಬ ಅಸ್ತ್ರದಿಂದಲೇ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪಡೆಯುವಲ್ಲಿ ಪಣತೊಟ್ಟ ಮಹಾನ್ ಚೇತನ ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಕ್ರಮವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಆತ್ಮಕಥೆ 'ಯಂಗ್ ಇಂಡಿಯಾ' ಮತ್ತು 'ಹರಿಜನ' ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಂದ ಆಯ್ದ ಅನುಭವದ ನುಡಿವಾಣಿಗಳು. ಈ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಆಧುನಿಕ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಪಾತ್ರ ಹಾಗೂ ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧೀಯವರ ಪ್ರವೇಶ ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ನೀಡಿದ ಉಪದೇಶಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

Keywords: *ಅಹಿಂಸೆ, ಮಹಿಳಾ ಚಳುವಳಿ, ಸ್ವಾವಲಂಬನೆ, ದೇಶದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ*

ಪೀಠಿಕೆ

ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ, ಮಾತಿನಲ್ಲಿ, ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಋಜುವಾಗಿ, ಅತ್ಯಂತ ಸತ್ಯವಾಗಿ, ಅತ್ಯಂತ ಅಹಿಂಸಾತ್ಮಕವಾಗಿ ನಡೆಯಬೇಕೆಂದು ಹೋರಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ನನಗೆ ಸರಿಯೆಂದು ತಿಳಿದ ಗುರಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಲು ಹಂಬಲಿಸಿ, ಹೆಣಗುತ್ತಾ, ಸತತವೂ ಸೋಲುತ್ತಿರುವ ನಾನು, ಒಬ್ಬ ಸಾಮಾನ್ಯ ಚೇತನ. ಆ ಯಾತ್ರೆಯೇನೋ ಕ್ಲೇಶಕರವೇ. ಆದರೆ ಆ ಯಾತನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ನನಗೆ ಒಂದು ಆನಂದವಿದೆ. ಏರುವ ಒಂದೊಂದು ಹೆಜ್ಜೆಯೂ ನನಗೆ ಒಂದು ಆನಂದವಿದೆ. ಏರುವ ಒಂದೊಂದು ಹೆಜ್ಜೆಯೂ ನನ್ನನ್ನು ಬಲಿಷ್ಠನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಮುಂದಣ ಹೆಜ್ಜೆಗೆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವೀಯುತ್ತದೆ.

ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾ ಹೋರಾಟದ ವೀರನಾಯಕನೆಂಬ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯೊಡನೆ, ಮೋಹನ್ ದಾಸ್ ಕರಮ್ ಚಂದ್

Please cite this article as: ಡೀನಾ ಪಿ.ಪಿ. (2025). ಆಧುನಿಕ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಪಾತ್ರ ಹಾಗೂ ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧೀಯವರ ಪ್ರವೇಶ ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ನೀಡಿದ ಉಪದೇಶಗಳು. *ಸೃಜನಿ: ಇಂಡಿಯನ್ ಜರ್ನಲ್ ಆಫ್ ಇನ್ನೋವೇಟಿವ್ ರೀಸರ್ಚ್ ಅಂಡ್ ಡೆವೆಲಪ್‌ಮೆಂಟ್,* 3(6), 113–117

ಗಾಂಧಿಯವರು ಭಾರತಕ್ಕೆ 1915ರಲ್ಲಿ ಹಿಂತಿರುಗಿದರು. ಇದರೊಂದಿಗೆ ಗಾಂಧಿಯವರಿಗೆ ಬಾಂಬೆ ಸೊಸೈಟಿಯ ಪರಿಚಯವಾಯಿತು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜ ಸುಧಾರಣಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಭೇಟಿಯಾದಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದ ಮಹಿಳೆಯರಿದ್ದಂತಹ ಸಂಸ್ಥೆಯೊಂದು ಜನತೆಯ ಬಡತನವನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂದು ಗಾಂಧಿಯವರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡರು. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಉಪಸ್ಥಿತಿಯ ವಿಚಾರಧಾರೆಗಳೇ ಈ ಲೇಖನದ ಮೂಲ ಆಶಯವಾಗಿದೆ.

ವಿವರಣೆ

ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಹುರಿದುಂಬಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಆ ಸಭೆಯನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ, "ನಮಗೀಗ ಸೀತೆ, ದಮಯಂತಿ ಹಾಗು ದ್ರೌಪದಿಯಂತಹ ಅತಿ ಶುದ್ಧರೂ, ದೃಢತೆಯುಳ್ಳವರೂ ಆತ್ಮನಿಯಂತ್ರಣವುಳ್ಳವರೂ ಆದ ಮಹಿಳೆಯರು ಮುಂದಾಳುಗಳಾಗುವ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಅದ್ಭುತವಾದ ರಾಮಾಯಣದ ಮಹಾನ್ ನಾಯಕಿಯಾದ ಸೀತೆ ತನ್ನ ಪತಿ ಕಾಡಿಗೆ ಹೊರಟಾಗ ಆತನನ್ನು ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಅನುಸರಿಸಿದಳು. ಅಪಹರಣಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿ ಕಷ್ಟ ಪಟ್ಟಳು. ತನ್ನ ಪಾತಿವ್ರತ್ಯವನ್ನು ನಿರೂಪಿಸಲು ಅಗ್ನಿಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿದಳು. ಹಾಗೆಯೇ ಮಹಾಭಾರತದ ದ್ರೌಪದಿ, ಐವರು ಪಾಂಡವರು ಆಕೆಯನ್ನು ಸೋತಾಗ, ಕೌರವನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ವಸ್ತ್ರಾಪಹರಣದ ಅವಮಾನಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾದಳು. ಅವಳ ಮುಗ್ಧ ಪಾವಿತ್ರ್ಯವನ್ನು ಕಾಪಾಡಲು ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನೇ ನೆರವಾಗಿ ನಿಂತ. ಇಂತಹ ಮಹಾನ್ ನಾಯಕಿಯರಿಗೂ ಪುರುಷರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ನರಳುವ ಕಷ್ಟ ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲ ಎಂದಾದ ಮೇಲೆ, ಶ್ರೀರಾಮನ ಪತ್ನಿ ಸೀತೆಯನ್ನು ಅಪಹರಿಸಿದ ಅಸುರ ರಾವಣನನ್ನು ಬ್ರಿಟಿಷರಿಗೆ ಹೋಲಿಸುವ ಮೂಲಕ ಪ್ರತಿ ಮಹಿಳೆಯರೂ ಪುರುಷರಿಗೆ ಸಮಾನವಾದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ಮೈಗೂಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹಾಗೆಯೇ ದೃಢನಿರ್ಧಾರ, ಛಲವಂತಿಕೆಯನ್ನು ಮೈಗೂಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ಬ್ರಿಟಿಷರ ವಿರುದ್ಧ ಜಯ ಸಾಧಿಸುವತ್ತ ಮುನ್ನುಗ್ಗಬೇಕೆಂದು ಕರೆ ನೀಡಿದರು. ಅಂತೆಯೇ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಒಂದಾಗಲು ಕರೆ ನೀಡಿ ಸಫಲರಾಗುವ ಮೂಲಕ, ಬ್ರಿಟಿಷರ ವಿರುದ್ಧದ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರು ಒಂದಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡರು.

ನೀತಿಗೆಟ್ಟ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಆಡಳಿತಗಾರರ ವಿರುದ್ಧ ಪುರುಷರು ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಸೀತೆ, ದ್ರೌಪದಿಯಂತೆ ನಂಬಿಕಸ್ಥ, ಧೈರ್ಯಶಾಲಿಗಳೂ ಆದ ನಮ್ಮ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಒಂದಾದಾಗ ಮಾತ್ರ ರಾಮರಾಜ್ಯ ಪುನಃ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಲು ಸಾಧ್ಯ ಎಂಬುದನ್ನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳಿದರು.

ಗಾಂಧಿ ಮತ್ತು ಮಹಿಳಾ ಅನುಯಾಯಿಗಳು

ಗಾಂಧಿಯವರ ನಿಷ್ಠ ಅನುಯಾಯಿ ಮದರಾಸಿನ ಅಂಬುಜಮ್ಮಾಳ್ ಅವರು ಹಿಂದೂ ಮತ್ತು ಮುಸ್ಲಿಂ ಮಹಿಳೆಯರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಸಲುವಾಗಿ ಏಕಕಾಲಕ್ಕೆ ಗಾಂಧಿ ಗೆದ್ದ ಬಗೆಯನ್ನು ಹಾಡಿ ಹೊಗಳುತ್ತಿದ್ದರು. "ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಮೊದಲಿಗೆ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಮಹತ್ವದ ಸ್ಥಾನವಿದೆ ಎಂಬ ಭರವಸೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರು. ನಂತರ ಈ ಹೊಣೆಯನ್ನು ಅವರು ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಹೊರುತ್ತಾರೆ ಎಂಬ ವಿಶ್ವಾಸ ತಮಗಿದೆ ಎಂದು ಒತ್ತಾಸೆ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರು." ಎಂಬುದಾಗಿ ಗಾಂಧಿಯವರು ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಹುರಿದುಂಬಿಸುವ ಪರಿಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಸರಳಾದೇವಿ ಚಾಧುರಾಣಿ, ಮುತ್ತು ಲಕ್ಷ್ಮೀ ರೆಡ್ಡಿ, ಅಮೃತ್ ಕೌರ್ ಹಾಗು ಇನ್ನಿತರ ಮಹಿಳೆಯರು ಸಮಾನತೆಯ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಹತ್ವ ಕೊಡುವ ಮೂಲಕ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರಿಗೆ ಮಹಿಳೆಯರ ಬಗ್ಗೆ

ಸಹಾನುಭೂತಿ ಇದ್ದದ್ದನ್ನು ಅವರು ಮೆಚ್ಚಿಕೊಂಡಿದ್ದರು.

ಹೀಗೆ ಭಾರತದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ ಮತ್ತು ಮಹಿಳಾ ಅನುಯಾಯಿಗಳು ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿದ್ದರು. ಗಾಂಧೀಜಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಹಿಂಸಾತ್ಮಕ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ, ಅಹಿಂಸಾ ಮತ್ತು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದ ನಿಲುವುಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡರು. ಇದರಿಂದ ಚಳುವಳಿಯು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನತೆಗೂ ಹಾಗು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೂ ಆಕರ್ಷಿತವಾಯಿತು. ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಶಾಂತಿಯುತ ಹೋರಾಟದ ತತ್ವಗಳು, ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಹಾಗು ಮಹಿಳಾ ನಾಯಕತ್ವ, ಭಾರತದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಉಭಯ ಲಿಂಗಗಳ ಸಮಾನ ಸೇವೆಯನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡಿದವು.

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಪ್ರೇರಣೆ ನೀಡಿದ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಪ್ರಮುಖ ಉಪದೇಶಗಳು

ಅಹಿಂಸೆ ಮತ್ತು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ: ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಹಿಂಸಾತ್ಮಕ ಹೋರಾಟಕ್ಕಿಂತ ಅಹಿಂಸಾ ಮತ್ತು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಲು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿದರು. ಈ ತತ್ವಗಳು ಶಕ್ತಿಯ ಸಂಕೇತಗಳಾಗಿದ್ದು, ಅವುಗಳನ್ನು ಹಿಂಸೆ ಇಲ್ಲದೆ, ಬಲಿಷ್ಠ ಹೋರಾಟ ಮಾಡಲು ಮಹಿಳೆಯರು ಬಳಸಿದರು.

ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಾನತೆ: ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಪುರುಷರ ಸಮಾನವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸುವ ಮೂಲಕ ಲಿಂಗದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಯಾವುದೇ ತಾರತಮ್ಯವನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿದರು. ದೇಶ ಕಟ್ಟುವಿಕೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಪುರುಷರಿಗೆ ಮಹಿಳೆಯರು ಸಮಾನವಾಗಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಕರೆ ನೀಡಿದರು.

ಸ್ವಾವಲಂಬನೆ ಮತ್ತು ಸ್ವಚ್ಛತೆ: ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಸ್ವಾವಲಂಬನೆಗೆ ತುಂಬಾ ಒತ್ತು ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಹಿಳೆಯರು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿದ್ದು, ತಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನು ಸ್ವಾವಲಂಬಿಯಾಗಿ ಸಾಗಿಸಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಅದೇ ರೀತಿ ಸ್ವಚ್ಛತೆ ಮತ್ತು ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಆದೇಶಿಸಿದರು.

ಕಲಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರೇರಣೆ: ಮಹಿಳೆಯರು ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯ ಎಂದು ಗಾಂಧೀಜಿ ಒತ್ತಿ ಹೇಳಿದರು. ಅವರು ಮಹಿಳೆಯರಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನಾಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿದರು. ಏಕೆಂದರೆ ಸಮಾಜದ ಸುಧಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಶಿಕ್ಷಣ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿತ್ತು.

ಸಹಿಷ್ಣುತೆ ಮತ್ತು ತಾಳ್ಮೆ: ಮಹಿಳೆಯರಲ್ಲಿ ತಾಳ್ಮೆ ಮತ್ತು ಸಹನಶೀಲತೆ ಬೆಳೆಸಲು ಗಾಂಧೀಜಿ ಶ್ರಮಿಸಿದರು. ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಅದೆಷ್ಟೋ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಸಹಿಸಬೇಕು ಎಂಬ ಧೈರ್ಯವನ್ನು ಅವರು ಬೆಳೆಸಿದರು.

ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ: ಸ್ವದೇಶಿ ಆಂದೋಲನದ ಅವಿಭಾಜ್ಯವಾದ ನೂಲುವ ಮತ್ತು ನೇಯ್ಗೆಯಂತಹ ವ್ಯಾಪಾರ ಮತ್ತು ಕರಕುಶಲಗಳನ್ನು ಕಲಿಯಲು ಗಾಂಧಿ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿದರು. ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಸ್ವಾವಲಂಬನೆಯನ್ನು ಸಂಕೇತಿಸುವುದಲ್ಲದೆ, ಜೀವನೋಪಾಯವನ್ನು ಗಳಿಸಲು ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ವಾಯತ್ತತೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿವೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ಅನಿಷ್ಟಗಳ ಟೀಕೆ: ಬಾಲ್ಯವಿವಾಹ ಮತ್ತು ವರದಕ್ಷಿಣೆ ಪದ್ಧತಿಯಂತಹ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಗಾಂಧಿಯವರು ಗಟ್ಟಿ ಧ್ವನಿಯಿಂದ ವಿರೋಧಿಸಿದರು, ಅವರು ಮಹಿಳೆಯರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಪ್ರಮುಖ ಅಡೆತಡೆಗಳನ್ನು ಕಂಡರು. ಮಹಿಳೆಯರು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದುವಂತಹ ಸಮಾಜವನ್ನು ರಚಿಸಲು ಈ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಮಾಡುವುದು ನಿರ್ಣಾಯಕ ಎಂದು ಅವರು ನಂಬಿದ್ದರು. ಅಬಲೆಯರ ಬೆಂಬಲಕ್ಕೆ ಸದಾ ಬದ್ಧವಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು.

ರಾಜಕೀಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ: ಗಾಂಧಿಯವರು ಭಾರತೀಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡರು, ಅಹಿಂಸಾತ್ಮಕ ಪ್ರತಿರೋಧದ ನಾಯಕರಾಗಿ ಅವರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದರು. ಆಂದೋಲನದ ಯಶಸ್ಸಿಗೆ ಮತ್ತು ಹೊಸ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ಮಹಿಳೆಯರ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ ಅತ್ಯಗತ್ಯ ಎಂದು ಅವರು ನಂಬಿದ್ದರು. ರಾಜಕೀಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರು ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಆಧುನಿಕ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಪಾತ್ರ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವವಾಗಿತ್ತು. ಮಹಿಳೆಯರು ತಮ್ಮ ಶಕ್ತಿ, ಧೈರ್ಯ, ತ್ಯಾಗಮಯಿ ಸ್ವಭಾವವನ್ನೂ ದೇಶದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಧುಮುಕಿದ್ದರು. ರಾಣಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿಬಾಯಿ ಮತ್ತು ಬೇಗಂ ಹಜರತ್ ಮಹಲ್ ಅವರಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಪ್ರತಿರೋಧ ಮತ್ತು ಶೌರ್ಯದ ಸಂಕೇತಗಳಾದರು, ಭವಿಷ್ಯದ ಪೀಳಿಗೆಗೆ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ನೀಡಿದರು. ಸರೋಜಿನಿ ನಾಯ್ದು, ಕಸ್ತೂರ್ ಬಾ ಗಾಂಧಿ ಮತ್ತು ಅರುಣಾ ಅಸಫ್ ಅಲಿ ಅವರಂತಹ ಮಹಿಳೆಯರು ಪ್ರತಿಭಟನೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿದರು, ಸಂಘಟಿತ ಚಳುವಳಿಗಳು ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣಗಳು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಗಳಿಂದ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರನ್ನು ಪ್ರೇರೇಪಿಸಿದರು.

ಭಾರತದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳವಳಿಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ ಹೋರಾಟವನ್ನು ರೂಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸುವಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿತು. ಅವರ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಕಾರಣವನ್ನು ಮುನ್ನಡೆಸಿದವು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ಹಕ್ಕುಗಳು ಮತ್ತು ಸಮಾನತೆಗಾಗಿ ಭವಿಷ್ಯದ ಚಳುವಳಿಗಳಿಗೆ ಅಡಿಪಾಯವನ್ನು ಹಾಕಿದವು.

ಇಂತಹ ಚಳುವಳಿಗಳ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಈಗಾಗಲೇ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಕ್ರಿಯ ಪಾತ್ರವು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಲಿಂಗ ಪಾತ್ರಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ರೂಢಿಗಳನ್ನು ಸವಾಲು ಮಾಡಿದೆ. ಮಹಿಳೆಯರು ನಾಯಕರು, ಸಂಘಟಕರು ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದಲಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸುವವರಾಗಿ ಸಮಾಜದ ಮುಖ್ಯ ವಾಹಿನಿಯಲ್ಲಿ ಸಮಾಜದೊಂದಿಗೆ ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡು ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನದತ್ತ ಮುಖ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆಂದೋಲನವು ಮಹಿಳೆಯರ ಹಕ್ಕುಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸುಧಾರಣೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಸಹ ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸಿದೆ. ಇದು ಶಿಕ್ಷಣ, ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಕಾನೂನು ಹಕ್ಕುಗಳ ಅಗತ್ಯತೆಗೆ ಗಮನವನ್ನು ತಂದಿತು, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ನಂತರದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಗಮನಾರ್ಹ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳವಳಿಯಲ್ಲಿನ ಒಳಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಸಬಲಗೊಳಿಸಿತು. ಇದು ಅವರಿಗೆ ಉದ್ದೇಶ ಮತ್ತು ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸದ ಅರ್ಥವನ್ನು ನೀಡಿತು, ಇದು ಜೀವನದ ವಿವಿಧ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅವರ ಹಕ್ಕುಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿತು.

ಉಪಸಂಹಾರ

ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ, ಭಾರತೀಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳವಳಿಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯು ಹೋರಾಟದ ಯಶಸ್ಸಿಗೆ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡಿತು. ಜೊತೆಜೊತೆಗೆ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ಹಕ್ಕುಗಳು ಮತ್ತು ಲಿಂಗ ಸಮಾನತೆಯ ಭವಿಷ್ಯದ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಆ ಮೂಲಕ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ಸಬಲೀಕರಣ, ಲಿಂಗ ಸಮಾನತೆ, ಲಿಂಗ ಭೇದದ ಹೋಗಲಾಡಿಸುವಿಕೆಗೆ ಸದಾ ಗಾಂಧೀಜಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ಜೀವಿತಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಯತ್ನಿಸಿದ್ದರು. ಗಾಂಧೀಜಿ ಅವರ ಈ ಆದರ್ಶ ಗುಣಗಳು ಅವರನ್ನು ಒಬ್ಬ ಮಹಾನ್ ನಾಯಕನನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಸಿತು ಮತ್ತು ಈಗಲೂ ಉಳಿಸಿದೆ.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು

- ಜೆರಾಲ್ಡಿನ್ ಪಿ. (2001). *ಆಧುನಿಕ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆ* (ಅನು, ಶ್ರೀಮತಿ ಹೆಚ್.ಎಸ್). ಪ್ರಸಾರಾಂಗ, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ.
- Bombay Sarvodaya Mandal (n.d.). *Mahatma Gandhi One Spot Complete Information* https://www.mkgandhi.org/
- Gupta, R. (2016). Satyagraha and the feminizing of the Indian national movement. *Space and Culture, India*, 4(1), 1-12.
- Pruthi, R., Devi, R., & Kumar, R. (2003). *Women's role in Indian national movement*. Pointer Publishers.